

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ
ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
Γ' ΤΑΞΗ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 28/05/2012

ΘΕΜΑ Α

A1. Θεωρία. Σελίδα σχολικού βιβλίου 253

A2. Θεωρία. Σελίδα σχολικού βιβλίου 191

A3. Θεωρία. Σελίδα σχολικού βιβλίου 258

A4. α) Σ β) Σ γ) Λ δ) Λ ε) Λ

ΘΕΜΑ Β

B1. Αν $z = x + yi$, με $x, y \in \mathbb{R}$ είναι:

$$\begin{aligned} |x + yi - 1|^2 + |x + yi + 1|^2 &= 4 \Leftrightarrow \\ (x-1)^2 + y^2 + (x+1)^2 + y^2 &= 4 \Leftrightarrow x^2 + y^2 = 1 \end{aligned}$$

Άρα ο ζητούμενος γεωμετρικός τόπος των εικόνων του z είναι κύκλος κέντρου $O(0,0)$ και ακτίνα $\rho = 1$

B2. Είναι $|z_1 - z_2| = \sqrt{2} \Leftrightarrow |z_1 - z_2|^2 = 2 \Leftrightarrow (z_1 - z_2)(\bar{z}_1 - \bar{z}_2) = 2 \Leftrightarrow$

$$|z_1|^2 + |z_2|^2 - z_1\bar{z}_2 - z_2\bar{z}_1 = 2 \Leftrightarrow z_1\bar{z}_2 + z_2\bar{z}_1 = 0 \quad (1)$$

οπότε $|z_1 + z_2|^2 = (z_1 + z_2)(\bar{z}_1 + \bar{z}_2) = |z_1|^2 + |z_2|^2 + z_1\bar{z}_2 + z_2\bar{z}_1 \stackrel{(1)}{=} 2$

Άρα $|z_1 + z_2| = \sqrt{2}$

B3. Αν $w = x + yi$ με $x, y \in \mathbb{R}$ είναι:

$$\begin{aligned} |x + yi - 5(x - yi)| &= 12 \Leftrightarrow |-4x + 6yi| = 12 \Leftrightarrow \\ 16x^2 + 36y^2 &= 144 \Leftrightarrow \frac{x^2}{9} + \frac{y^2}{4} = 1 \end{aligned}$$

Άρα ο ζητούμενος γεωμετρικός τόπος των εικόνων του w είναι η παραπάνω έλλειψη.

Τα κοινά σημεία της έλλειψης με τον άξονα $x'x$ που έχει εξίσωση $y = 0$ είναι $A(3,0)$ και $A'(-3,0)$. Άρα η μέγιστη τιμή του $|w|$ είναι 3.

Τα κοινά σημεία της έλλειψης με τον άξονα $y'y$ που έχει εξίσωση $x = 0$ είναι $B(0,2)$ και $B'(0,-2)$. Άρα η ελάχιστη τιμή του $|w|$ είναι 2

B4. Είναι $|z| = 1$ και $2 \leq |w| \leq 3$, οπότε:

$$|z - w| \leq |z| + |w| \leq 1 + 3 = 4$$

$$|z - w| \geq ||z| - |w|| = ||w| - |z|| = ||w| - 1| = |w| - 1 \geq 1$$

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Είναι $f'(x) = \ln x + (x-1)\frac{1}{x}$, $x > 0$ με $f'(1) = 0$ $f''(x) = \frac{x+1}{x^2} > 0$ για κάθε $x > 0$

Άρα η f' είναι γνησίως αύξουσα με $f'(1) = 0$, οπότε;

$$x > 1 \Leftrightarrow f'(x) > f'(1) \Leftrightarrow f'(x) > 0$$

$$0 < x < 1 \Leftrightarrow f'(x) < f'(1) \Leftrightarrow f'(x) < 0$$

Άρα η f' είναι γνησίως φθίνουσα στο $\Delta_1 = (0,1]$, γνησίως αύξουσα στο

$\Delta_2 = [1, +\infty)$ και παρουσιάζει ολικό ελάχιστο στο $x = 1$ το $y_{OE} = f(1) = -1$

Είναι $\lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = +\infty$ και $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = +\infty$, οπότε:

$$f(\Delta_1) = \left[f(1), \lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) \right) = [-1, +\infty)$$

$$f(\Delta_2) = \left[f(1), \lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) \right) = [-1, +\infty)$$

Άρα το σύνολο τιμών $f(\Delta)$ είναι $f(\Delta) = f(\Delta_1) \cup f(\Delta_2) = [-1, +\infty)$

Γ2. Η δοσμένη εξίσωση ισοδύναμα γράφεται:

$$\ln x^{x-1} = \ln e^{2013} \Leftrightarrow (x-1)\ln x - 2013 = 0 \Leftrightarrow f(x) - 2012 = 0$$

Έστω η συνάρτηση h με $h(x) = f(x) - 2012$, $x > 0$. Η h έχει το ίδιο είδος μονοτονίας με την f , δηλαδή η h είναι γνησίως φθίνουσα στο Δ_1 και γνησίως αύξουσα στο Δ_2 με $y_{OE} = -2013$.

Είναι $h(\Delta_1) = [-2013, +\infty)$. Επειδή $0 \in h(\Delta_1)$ η h έχει μια τουλάχιστον ρίζα στο Δ_1 και επειδή είναι γνησίως φθίνουσα η ρίζα είναι μοναδική.

Είναι $h(\Delta_2) = [-2013, +\infty)$. Επειδή $0 \in h(\Delta_2)$ η h έχει μια τουλάχιστον ρίζα στο Δ_2 και επειδή είναι γνησίως αύξουσα η ρίζα είναι μοναδική.

Άρα η h επομένως και η δοσμένη εξίσωση έχει δύο θετικές ρίζες.

Γ3. Είναι $h(x_1) = h(x_2) = 0$

Έστω η συνάρτηση φ με $\varphi(x) = f'(x) + f(x) - 2012$, $x \in [x_1, x_2]$

- Η φ είναι συνεχής στο $[x_1, x_2]$ ως αποτέλεσμα πράξεων συνεχών συναρτήσεων.

- $\varphi(x_1) = f'(x_1) + f(x_1) - 2012 = f'(x_1) < 0$

- $\varphi(x_2) = f'(x_2) + f(x_2) - 2012 = f'(x_2) > 0$

Άρα $\varphi(x_1)\varphi(x_2) < 0$, οπότε για την φ ισχύουν οι προϋποθέσεις του θεωρήματος του Bolzano στο $[x_1, x_2]$, άρα υπάρχει ένα τουλάχιστον $x_0 \in (x_1, x_2)$, τέτοιο ώστε να είναι $\varphi(x_0) = 0$ που είναι το ζητούμενο.

Γ4. Είναι $g(x) = (x-1)\ln x$ με $g(1) = 0$ και $g(x) \geq 0$ για κάθε $x \in [1, e]$.

Επομένως:

$$\begin{aligned} E &= \int_1^e (x-1)\ln x \, dx = \int_1^e \left(\frac{x^2}{2} - x \right)' \ln x \, dx = \\ &= \left[\left(\frac{x^2}{2} - x \right) \ln x \right]_1^e - \int_1^e \left(\frac{x^2}{2} - x \right) \frac{1}{x} \, dx = \\ &= \left(\frac{e^2}{2} - e \right) - \left[\frac{x^2}{4} - x \right]_1^e = \frac{e^2}{2} - e - \left[\frac{e^2}{4} - e \right] + \left[\frac{1}{4} - 1 \right] = \\ &= \frac{e^2}{2} - e - \frac{e^2}{4} + e - \frac{3}{4} = \frac{e^2 - 3}{4} \end{aligned}$$

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Η f είναι συνεχής στο διάστημα $(0, +\infty)$ με $f(x) \neq 0$ για κάθε $x > 0$.

Επομένως η f διατηρεί σταθερό πρόσημο. Για κάθε $x > 0$ ισχύει:

$$e \int_1^{x^2-x+1} f(t) \, dt + x^2 - x \geq 0$$

Έστω η συνάρτηση g με $g(x) = e \int_1^{x^2-x+1} f(t) dt + x^2 - x$, $x \in \mathbb{R}$ για την οποία ισχύει $g(x) \geq 0$ και $g(1) = 0$. Άρα ισχύει $g(x) \geq g(1)$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$, δηλαδή η g παρουσιάζει στο $x_0 = 1$ ελάχιστο και σύμφωνα με το θεώρημα του Fermat είναι $g'(1) = 0$. Είναι:

$$g'(x) = e f(x^2 - x + 1)(2x - 1) + 2x - 1, \text{ οπότε:}$$

$$g'(1) = 0 \Leftrightarrow e f(1) + 1 = 0 \Leftrightarrow f(1) = -\frac{1}{e} < 0$$

Άρα είναι $f(x) < 0$ για κάθε $x > 0$. Για κάθε $x > 0$ ισχύει:

$$\ln x - x = \left(\int_1^x \frac{\ln t - t}{f(t)} dt + e \right) f(x)$$

Επειδή $\ln x - x < 0$ για κάθε $x > 0$ από την παραπάνω ισότητα συμπεραίνουμε

$$\text{ότι ισχύει } \int_1^x \frac{\ln t - t}{f(t)} dt + e > 0 \text{ για κάθε } x > 0 \text{ άρα } f(x) = \frac{\ln x - x}{\int_1^x \frac{\ln t - t}{f(t)} dt + e}, x > 0$$

και η f είναι παραγωγίσιμη ως πηλίκο παραγωγίσιμων συναρτήσεων.

Είναι $\frac{\ln x - x}{f(x)} = \int_1^x \frac{\ln t - t}{f(t)} dt + e$. Παραγωγίζουμε τα μέλη της ισότητας οπότε:

$$\left(\frac{\ln x - x}{f(x)} \right)' = \frac{\ln x - x}{f(x)}. \text{ Άρα } \frac{\ln x - x}{f(x)} = c e^x$$

Για $x = 1$ προκύπτει $e = c e \Leftrightarrow c = 1$

Άρα $f(x) = e^{-x} (\ln x - x)$, $x > 0$

$$\Delta 2. \text{ Είναι } f^2(x) \eta\mu \frac{1}{f(x)} - f(x) = f^2(x) \left[\eta\mu \frac{1}{f(x)} - \frac{1}{f(x)} \right] = \frac{\eta\mu \frac{1}{f(x)} - \frac{1}{f(x)}}{\frac{1}{f^2(x)}}$$

Θέτουμε $u = \frac{1}{f(x)}$, οπότε επειδή $\lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = -\infty$ είναι $\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{1}{f(x)} = 0$, οπότε:

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} \left[(f(x))^2 \eta\mu \frac{1}{f(x)} - f(x) \right] = \lim_{u \rightarrow 0^-} \frac{\eta\mu u - u}{u^2} \stackrel{0}{=} \lim_{u \rightarrow 0^-} \frac{\sigma\upsilon\nu u - 1}{2u} = \frac{1}{2} \lim_{u \rightarrow 0^-} \frac{\sigma\upsilon\nu u - 1}{u} = 0$$

Δ3. Είναι $F'(x) = f(x)$

$$F''(x) = f'(x) = e^{-x} \left(-\ln x + x - 1 + \frac{1}{x} \right), x > 0$$

Επομένως είναι $F''(x) > 0$ για κάθε $x > 0$, άρα η F είναι κυρτή στο $(0, +\infty)$

Για την F ισχύουν οι προϋποθέσεις του θεωρήματος της Μέσης Τιμής στα διαστήματα $[x, 2x]$ και $[2x, 3x]$, οπότε υπάρχουν $\xi_1 \in (x, 2x)$ και $\xi_2 \in (2x, 3x)$ τέτοια ώστε να είναι:

$$F'(\xi_1) = \frac{F(2x) - F(x)}{x} \text{ και } F'(\xi_2) = \frac{F(3x) - F(2x)}{x}$$

Επειδή η F είναι κυρτή η F' είναι γνησίως αύξουσα συνάρτηση οπότε:

$$\xi_1 < \xi_2 \Leftrightarrow F'(\xi_1) < F'(\xi_2) \Leftrightarrow F(2x) - F(x) < F(3x) - F(2x) \Leftrightarrow F(x) + F(3x) > 2F(2x)$$

Δ4. Έστω η συνάρτηση H με

$$H(x) = 2F(x) - F(\beta) - F(3\beta), x \in [\beta, 2\beta]$$

• Η H είναι συνεχής στο $[\beta, 2\beta]$ ως αποτέλεσμα πράξεων συνεχών συναρτήσεων

• $H(2\beta) = 2F(2\beta) - F(\beta) - F(3\beta) < 0$

$$H(\beta) = F(\beta) - F(3\beta) > 0$$

διότι $F'(x) = f(x) < 0$ για κάθε $x > 0$, άρα η F είναι γνησίως φθίνουσα, οπότε:

$$\beta < 3\beta \Leftrightarrow F(\beta) > F(3\beta) \Leftrightarrow F(\beta) - F(3\beta) > 0 \Leftrightarrow H(\beta) > 0$$

Άρα $H(\beta)H(2\beta) < 0$, επομένως για την H ισχύουν οι προϋποθέσεις του θεωρήματος του Bolzano, οπότε υπάρχει ένα τουλάχιστον $\xi \in (\beta, 2\beta)$, τέτοιο ώστε να είναι $H(\xi) = 0$ που είναι το ζητούμενο.

Κλάδος Μαθηματικών
Σκύφας Αθανάσιος
Γιαννάκος Παναγιώτης
Ανδριώτης Δημήτρης
Σαρρή Ελένη
Παύλου Φώτης
Τάτσης Πέτρος
Κουκόσιος Δημήτρης
Σταθοπούλου Ιωάννα
Βασιλακόπουλος Πραξιτέλης
Μπαλαδήμα Βάνα

